

شناسایی و رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر بکارگیری فعالین حرفه حسابداری از

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

کاظم شمس‌الدینی^۱، عارف فروغی^۲، مصطفی قناد^۳

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی، گرایش و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد فعال در حرفه حسابداری است. برای دستیابی به این هدف، چهار فرضیه تدوین و از حسابداران، حسابرسان و دانشگاهیان نظرخواهی انجام شد. مطالعه پیش‌رو از نوع توصیفی و در پی توصیف روابط بین متغیرها است. ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش، پرسشنامه است. نمونه‌گیری ۱۸۷ نفر از افراد فعال در حرفه حسابداری سطح کشور در سال ۱۳۹۶ صورت پذیرفت و برای تحلیل یافته‌ها، از آزمون تی تک نمونه‌ای و تحلیل واریانس و برای بررسی اولویت یافته‌ها از آزمون فریدمن در نرم‌افزار اسپاس پی‌اس اس نسخه ۲۲ استفاده شد. چهار دلیل گرایش به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توسط افراد فعال در حرفه حسابداری "ارتقای عملکرد شغلی"، "حمایت سازمان"، "سهولت استفاده" و "اثر اجتماعی" مورد بررسی قرار گرفت. نتایج یافته‌ها نشان می‌دهد که "سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی"، "حمایت سازمان از فعالان حرفه حسابداری در جهت استفاده از استانداردها"، "اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری" و "ارتقای عملکرد شغلی فعالان حرفه حسابداری در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی" پیش‌بینی‌کننده‌های مهمی از گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌باشند. همچنین بر اساس اولویت تعیین شده مولفه "حمایت‌های مالی و آموزشی" دارای بیشترین میزان اهمیت است که در استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی باید به آن توجه کرد.

واژگان کلیدی: استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، اثر اجتماعی، ارتقای عملکرد شغلی،

حمایت سازمان

طبقه‌بندی موضوعی: M4, F3

۱. استادیار حسابداری، دانشگاه شهید باهنر کرمان، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه شهید باهنر کرمان، ایران. (نویسنده مسئول) forughiaref@aem.uk.ac.ir

۳. دانشجوی دکتری تخصصی حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی تهران، ایران

۱- مقدمه

جهانی شدن تولید، توسعه بازارهای جهانی مصرف کننده و سرمایه و رشد شرکت‌های چندملیتی نیاز به ایجاد مجموعه واحدی از استانداردهای گزارشگری مالی را به وجود آورده است. جهانی شدن بازارهای سرمایه نیاز به اطلاعات مالی با کیفیت بالا و قابل مقایسه میان واحدهای تجاری مختلف را افزایش داده است و در نتیجه، فشارها برای پذیرش استانداردهای حسابداری یکپارچه و هماهنگ در سطح جهان افزایش یافته است و این همان چالشی است که هیئت استانداردهای حسابداری بین‌المللی با آن روبروست. هیئت مذکور با هدف کاهش اختلافات بین‌المللی در زمینه استانداردهای حسابداری در حال تهیه مجموعه‌ای واحد از استانداردهای گزارشگری مالی برای استفاده در سطح جهانی است (سلیمانی و رسولی، ۱۳۹۶: ۲). سرعت سریع جهانی شدن و ادغام بازارهای مالی نیاز به وجود یک زبان مالی مشترک را به وجود آورده است، چرا که گزارشگری مالی بهینه، سرمایه‌گذاری و تصمیم‌گیری‌های مالی را کارآمدتر می‌سازد (Wilson et al, 2013).

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مجموعه‌ای از استانداردهاست که برای کمک به شرکت‌ها به جهت برقراری ارتباط با یکدیگر و سهامداران برای مقایسه اطلاعات مالی شرکت‌ها در سراسر جهان توسط هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری تدوین شده است. تاکنون، بیش از ۱۶۶ کشور در سراسر جهان بکارگیری از این استانداردها را برای گزارشگری مالی‌شان پذیرفته‌اند. در طی سالیان اخیر افزایش قابل توجهی در پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی صورت گرفته است (Chand & Patel, 2008) و کماکان در حال پیشرفت است تا بهبود کیفیت حسابداری از طریق بکارگیری مجموعه‌ای از استانداردهای گزارشگری مالی صورت پذیرد کمااینکه بهبود کیفیت حسابداری و عملکرد کلی سیستم سازمانی هر شرکت از نظام قانونی و سیاسی هر کشور نیز تاثیر می‌پذیرد (Bhattacharjee & Zahirul, 2009). از آنجایی که نظام قانونی و سیاسی و همچنین بخش‌های سازمانی در کشورهای مختلف متفاوت است تنوع حسابداری، انطباق و مقایسه‌پذیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نیز دشوار است. به نظر می‌رسد بعضی از کشورها، قبل از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، بدنبال کسب شواهد کافی در مورد پیامدهای واقعی آن براساس تجربه کشورهایی هستند که این استانداردها را پذیرفته‌اند (محمدرضائی و همکاران ۱۳۹۵: ۷۰) تاخیر در پذیرش استانداردهای مذکور توسط برخی از کشورها، ناشی از این واقعیت است که پذیرش این استانداردها به خودی خود منجر به ایجاد پیامدهای مثبت اقتصادی و بهبود گزارشگری مالی نمی‌شود (Ball, et al, 2000 & Hail, et al, 2010). پیامدهای مثبت یا منفی پذیرش استانداردهای

بین‌المللی گزارشگری مالی به عوامل متعددی مانند آگاهی فعالین حرفه حسابداری از مولفه‌های مؤثر بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، ساختار قانونی کشور، ضمانت اجرایی قوانین، قدرت بازار سرمایه، رقابت در بازار محصولات و سازوکارهای حاکمیت شرکتی بستگی دارد (Brüggemann, et al, 2013). به طور کلی، برای پذیرش و بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی باید مولفه‌های مؤثر بر بکارگیری استانداردهای مذکور از دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری مورد بررسی قرار گیرد.

در ایران از دهه هشتاد فعالیت‌ها و تحقیقاتی به منظور هماهنگ‌سازی استانداردهای حسابداری با استانداردهای جهانی انجام شد و با توجه به ابلاغیه سازمان بورس و اوراق بهادار در آبان ماه سال ۱۳۹۵ مبنی بر الزام شرکت‌ها به رعایت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و با توجه به تأکید فعالان حرفه حسابداری بر مولفه‌های مؤثر در بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی منجر به تأخیر در بکارگیری کامل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی شد. بنابراین انجام مطالعات لازم در زمینه شناسایی مولفه‌های مؤثر و رتبه‌بندی آن‌ها در جهت بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی امری ضروری است. لیکن، هدف پژوهش حاضر بررسی نقطه نظرات افراد فعال در حرفه حسابداری کشور که حسابداران، حساب‌برسان و دانشگاهیان در نظر گرفته شده‌اند؛ درخصوص مولفه‌های مؤثر بر بکارگیری فعالین حرفه حسابداری از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در ایران می‌باشد. در این پژوهش، پاسخ‌های فعالان حرفه حسابداری در خصوص مولفه‌های مؤثر بر بکارگیری از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد و گرایش یا (عدم گرایش) آن‌ها به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از منظر رفتاری مورد بررسی قرار می‌گیرد. مطالعه حاضر با بررسی دیدگاه افراد متخصص و فعال در حرفه حسابداری و حسابرسی در امر جهانی شدن استانداردهای حسابداری در ایران یاری‌رسان خواهد بود چرا که آگاهی از عقاید و تفکرات این افراد در خصوص مولفه‌های مؤثر بر بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی امر پذیرش و بکارگیری استانداردهای مذکور را تسهیل می‌نماید.

در ادامه مقاله پیشینه نظری و تجربی پژوهش و همچنین فرضیه‌های برگرفته از پیشینه نظری پژوهش، روش پژوهش، جامعه و نمونه آماری بیان می‌شود و در نهایت، نتایج آزمون فرضیه‌ها مطرح و نتیجه‌گیری صورت می‌گیرد.

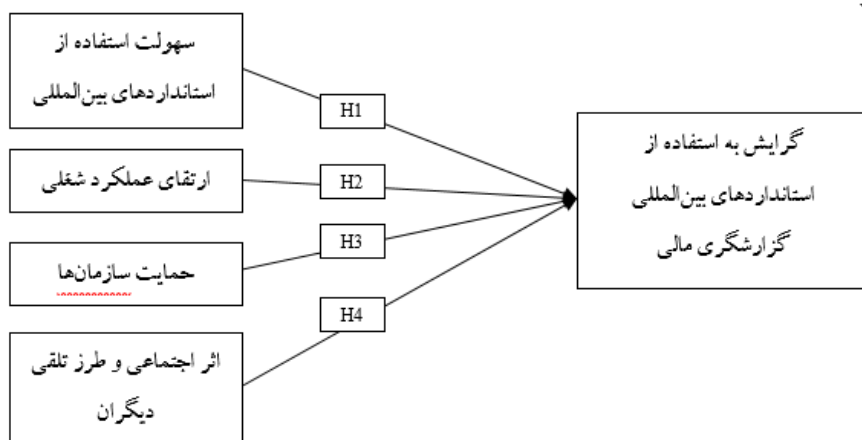
پیشینه نظری پژوهش

در کنار تمامی پژوهش‌هایی که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را از جنبه‌های گوناگون مورد بررسی قرار داده‌اند؛ پژوهش حاضر به شناسایی، گرایش و رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر بکارگیری فعالین حرفه حسابداری از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در ایران پرداخته است. استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مجموعه‌ای از اصول منتشر شده برای ایجاد نظام هماهنگ در گزارشگری مالی در سراسر جهان است (Bozkutrra, et al., 2013). جهانی‌سازی بازارهای سرمایه یک روند غیرقابل بازگشت است و مزایای بالقوه‌ای را می‌توان برای آن برشمرد که از آن جمله، کاهش هزینه‌های کسب و کار از طریق کاهش نیاز به اطلاعات تکمیلی، افزایش توان ارزیابی و تجزیه و تحلیل اطلاعات توسط کاربران صورت‌های مالی در نتیجه ارائه اطلاعات قابل مقایسه را می‌توان بیان نمود (Madawaki, 2012). استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به طور گسترده به عنوان یک تکنولوژی منطقی، جامع و داخلی سازگار برای حساب‌های معاملاتی مالی ارائه می‌شوند. پیش‌بینی می‌شود که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی یک مبنای مؤثر برای بهبود اطلاعات ارائه شده توسط شرکت‌ها برای استفاده‌کنندگان از اطلاعات در بازار در جهت افزایش بهره‌وری از بازارهای سرمایه باشد (Mantazar & Georgiou, 2018). گرایش به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی یکی از موضوعاتی است که در حسابداری بیشتر مورد بحث قرار گرفته است. طرفداران معتقدند که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مجموعه‌ای از استانداردهای با کیفیت بالا است که باعث افزایش شفافیت و هماهنگ کردن روش‌های حسابداری در سراسر حوزه‌های مالی می‌شود (Horton & serafeim, 2010). تصمیم به پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در سطح ملی عمدتاً یک تصمیم اقتصادی است که منجر به افزایش شفافیت، کیفیت و مقایسه‌پذیری و ویژگی‌های مطلوب برای حمایت از تجارت بین‌المللی و گسترش جهانی شدن است (Hasan, et al, 2014). گسترش تجارت بین‌المللی و دسترسی به سهام و بدهی‌های خارجی انگیزه‌ای برای پذیرش استانداردهای جهانی شده است. اعتقاد بر این است که مجموعه‌ای از شیوه‌های معمول، زمینه‌های یکسان برای همه شرکت‌ها در سراسر جهان فراهم می‌آورد؛ بنابراین، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نه تنها باعث بیشتر شدن اعتماد استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی می‌گردد، بلکه احتمال عدم قطعیت و هزینه‌های سرمایه را کاهش و تخصیص منابع را کارا می‌کند (Okoye, et al, 2014) حرکت به سمت جهانی شدن و اهمیت سیاسی آن کشورهای بیشتری را مجاب به پذیرش این استانداردها می‌کند و در نتیجه آینده‌ای خوش‌بینانه برای همگرایی و هماهنگی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تصور

می‌شود (Choi, et al, 2002). تصویب استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی پیامدهای عمده‌ای برای کشورها در پی دارد تبدیل استانداردهای حسابداری ملی به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، پیچیده و وقت‌گیر است همچنین تأثیرات فرهنگی و سیاسی می‌توانند روند تبدیل را مختل کنند (Marta Silva, 2012).

برای پذیرش کامل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری باید گرایش به پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در افراد فعال در حرفه حسابداری ایجاد شود و به این گرایش‌ها توجه ویژه شود. در واقع باید به افراد فعال در حرفه حسابداری این آگاهی داده شود که در صورت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، عملکرد شغلی‌شان افزایش می‌یابد: «ارتقای عملکرد شغلی». همچنین باید این آگاهی به آن‌ها داده شود که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی دارای سهولت استفاده است: «سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی». این آگاهی گرایش به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توسط افراد فعال در حرفه حسابداری را افزایش می‌دهد. اینکه افراد فعال در حرفه حسابداری از «حمایت سازمان در بکارگیری و استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی» اطمینان یابند بالطبع می‌تواند گرایش به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را در بین افراد فعال افزایش دهد. افزون بر این افراد فعال در حرفه حسابداری به ویژه حساب‌برسان فشارهای اجتماعی زیادی را از داخل و خارج شرکت تحمل می‌کنند. فشارهای داخلی بیشتر از سوی مدیران و سرپرستان است و فشارهای خارجی به استفاده گسترده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توسط شرکت‌ها و ترویج استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توسط گروه‌های حرفه‌ای تأثیرگذار مانند جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر نهادها برمی‌گردد. واکنش افراد فعال در حرفه حسابداری به این فشارها در بکارگیری از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی طبیعتاً به طرز تلقی جامعه از افراد فعال در حرفه حسابداری تأثیر شگرف خواهد گذارد: اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری».

چهار عامل «سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی»، «ارتقای عملکرد شغلی»، «حمایت سازمان از بکارگیری و استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی» و «اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری» نقش مهمی را در گرایش به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد فعال در حرفه حسابداری ایفا می‌کنند. الگوی پژوهش به شرح شکل شماره ۱ است.

شکل (۱): الگوی پژوهش

باتوجه به موارد بیان شده برای سنجش تجربی عوامل اثرگذار بر گرایش فعالین حرفه نسبت به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی فرضیه‌های زیر تدوین شده و مورد آزمون قرار می‌گیرند:

فرضیه اول: سهولت استفاده، گرایش فعالان حرفه حسابداری را به استفاده از استانداردهای بین‌المللی افزایش می‌دهد.

فرضیه دوم: ارتقای عملکرد شغلی، گرایش فعالان حرفه حسابداری را به استفاده از استانداردهای بین‌المللی افزایش می‌دهد.

فرضیه سوم: حمایت‌های سازمان، گرایش فعالان حرفه حسابداری را به استفاده از استانداردهای بین‌المللی افزایش می‌دهد.

فرضیه چهارم: اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد حرفه، گرایش آن‌ها را به استفاده از استانداردهای بین‌المللی افزایش می‌دهد.

پیشینه تجربی پژوهش

باتوجه به اینکه پذیرش و بکارگیری از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی موضوع نسبتاً جدیدی در سراسر دنیا می‌باشد و نظام‌های متعددی نسبت به تغییر سیستم حسابداری و گرایش به سمت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی گام برداشته‌اند؛ لذا پژوهش‌های متعددی در خصوص اثرات،

مزایا و معایب پذیرش این استانداردها و همچنین شیوه پذیرش از نوع تصویب یا هم‌گرایی و نقش آن در اقتصاد کشورها در سراسر جهان صورت پذیرفته است. برای نمونه، کارنیرو و همکاران (Carneiro, et al, 2017) پژوهشی تجربی در کشورهای آمریکای لاتین که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را پذیرفتند، انجام داده و به این نتیجه رسیده‌اند که علی‌رغم تلاش برای پذیرش یا هم‌گرایی با این استانداردها، تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای در نحوه بکارگیری از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی وجود دارد.

فلور و همکاران (Florou, et al, 2016) به بررسی اعتبار صورت‌های مالی تهیه شده مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و استانداردهای ملی به صورت مقایسه‌ای پرداخته‌اند. نتایج حاکی از آن بود که صورت‌های مالی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نسبت به صورت‌های مالی مبتنی بر استانداردهای ملی از اعتبار بالاتری برخوردار است.

هوک و موم (Houqe, et al, 2016) پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و تأثیر آن بر افشاء و فساد در حسابداری را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشانگر کاهش فساد و افشاگری در طول مدت بکارگیری از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بود و همچنین این کاهش فساد در کشورهای توسعه یافته نسبت به کشورهای در حال توسعه بیشتر بود.

پاوسی (Pawsey, 2015) هزینه‌های بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در شرکت‌های استرالیا را مورد بررسی قرار داد. وی دریافت که پذیرش و بکارگیری استانداردهای مذکور برای شرکت‌ها، هزینه‌های آموزش و تهیه و تنظیم صورت‌های مالی را در بر خواهد داشت.

نورنابی (Nurunnabi, 2015) به بررسی تأثیر عوامل فرهنگی بر اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بنگلادش پرداخت. یافته‌های حاصل از پژوهش وی از نظریه نهادی یعنی فشارهای مؤلفه‌های اجباری، معکوس و هنجاری برای پیگیری مشروعیت از طریق انتظارات اجتماعی حمایت کرد.

هنگ و همکاران (Hong, et al, 2014) به بررسی ادراک، نگرانی‌ها و انتظارات جامعه حسابداری ویتنام از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی پرداختند. نتایج مطالعه آنها نشانگر آن بود که متخصصان حسابداری در مورد مزایای بالقوه حاصل از پذیرش این استانداردها خوش بین هستند.

کمران و همکاران (Cameran, et al, 2014) پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در شرکت‌های خصوصی و تأثیر آن بر کیفیت سود را مورد بررسی قرار دادند. نتایج حاصل از این

بررسی نشان داد که پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، نه تنها کیفیت گزارشگری را در میان شرکت‌های خصوصی بهبود نمی‌بخشد؛ بلکه موجب کاهش کیفیت گزارشگری نیز می‌گردد. حسن و همکاران (Hasan, et al, 2014) به بررسی تحول تاریخی تنظیم مقررات حسابداری، تصمیم‌گیری در مورد پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و عوامل مؤثر بر گسترش برنامه کاربردی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در عراق پرداختند. نتایج خاطر نشان کرد که تصویب استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نیازمند اصلاحات اساسی در قوانین مالی حاکم، حمایت از سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در آموزش برای حمایت از اجرای پیوسته استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی است.

ویلسون و همکاران (Wilson, et al, 2013) در مطالعه‌ای اکتشافی وضعیت آمادگی دانشگاهیان نیجریه و متخصصان حرفه را برای پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مورد بررسی قرار داد. نتایج خاطر نشان کرد که بین دانشجویان حسابداری، استادان و متخصصان باتوجه به تفاوت در میزان آشنایی آن‌ها با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. پاسخ‌دهندگان معتقد بودند که نیجریه برای پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی آمادگی ندارد و برای بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی باید دوره آموزشی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در برنامه درسی دانشجویان حسابداری و همچنین دوره‌های آموزشی برای مدیران و کارکنان نیز برگزار شود.

بوزکوترا و همکاران (Bozkutra, et al, 2013) ادراک متخصصان علاقه‌مند به حسابداری و حسابرسی در مورد پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و سازگاری این استانداردها را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که افراد علاقه‌مند به حرفه، مزایای قابل توجهی در استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کسب می‌کنند. همچنین از نظر فعالین حرفه کاهش سوء استفاده و تقلب و افزایش قابل درک بودن و قابلیت اتکا از پیامدهای بکارگیری از استانداردهای بین‌المللی می‌باشد.

پاتروا و کوبتاب (Patroa & Guptab, 2012) بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در برنامه درسی حسابداری کشور هند را مورد بررسی قرار داده و به این نتیجه رسیدند که پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی عمدتاً به علاقه دانشجویان برای درک استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی وابسته است و آگاهی بخشی به دانشجویان از اثرات مثبت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، موجب گرایش بیشتر به پذیرش و بکارگیری این استانداردها را فراهم خواهد آورد.

ایتریدزس و رویولیس (Iatridis & Rouvolis, 2010) به بررسی اثرات پس از پذیرش استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی در یونان پرداخته و دریافته‌اند اثرات ناشی از پذیرش این استانداردها در سال اول پذیرش، به علت هزینه‌های جایگزینی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، ناخوشایند می‌باشد. اما در دوره‌های بعد، اقدامات مالی شرکت‌ها به طور قابل توجهی بهبود یافته و منجر به کاهش هزینه‌ها و افزایش کارایی و اثربخشی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌گردد. به طور کلی این مطالعه نشان می‌دهد که پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی منجر به ایجاد ارزش بیشتری در حسابداری می‌گردد.

موسسه کووپرز^۴ (Pwc, 2007) در پژوهش جامعی که در خصوص پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در آمریکا انجام داد؛ بیان می‌دارد که راه پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری هموار و مستقیم نیست و برای آن منافع و موانعی وجود دارد که بایستی مورد توجه ویژه قرار گیرند.

در کشور ایران با توجه به اینکه کماکان صورت‌های مالی با استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تهیه نشده است و کشور به تازگی عضو کشورهایی که این استانداردها را پذیرفته‌اند؛ گشته است پژوهش‌های محدودی صورت پذیرفته است که به بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش و به‌ویژه تاثیر عوامل فرهنگی و اقتصادی بر بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی پرداخته و دیدگاه افراد فعال حرفه در خصوص پذیرش و بکارگیری این استانداردها را جویا شده‌اند. همچنین میزان آشنایی با مفاهیم استانداردها مورد بررسی قرار گرفته است و در چندین پژوهش به بررسی اهمیت، مزایا، معایب و موانع پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی پرداخته شده است؛ لیکن پژوهشی که به شناسایی، گرایش و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از دیدگاه فعالان حرفه حسابداری پردازد، تاکنون صورت نپذیرفته است؛ بنابراین ضروری است که این موضوع مورد بررسی قرار گیرد و این پژوهش به دنبال بررسی و پاسخ به این مسأله است. در ادامه شرح مختصری از پژوهش‌های داخلی ارائه شده است:

سلیمانی و رسولی (۱۳۹۶) به بررسی دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص پذیرش و بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که هماهنگ‌سازی استانداردهای حسابداری ایران با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از نظر افراد فعال در حرفه حسابداری با چالش‌هایی جهت اجرا روبروست.

4. Price waterhouse Coopers(pwc)

بنائی خلیل‌آباد و پورزمانی (۱۳۹۶) به بررسی تأثیر عوامل فرهنگی بر بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی پرداختند. در این پژوهش کارگزاران بورس، حساب‌رسان ارشد، کارشناسان بانک و دانشجویان دکتری حسابداری مورد پرسش قرار گرفتند و نتایج نشان داد که از میان ابعاد فرهنگی، فرهنگ اجتناب از عدم اطمینان بر اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تأثیر مثبت و معناداری دارد.

حاجیه و رجب‌دری (۱۳۹۶) به بررسی میزان آشنایی با مفاهیم استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در مدرسان حسابداری پرداختند. ایشان دریافتند که اطلاع از اصول حسابداری و آشنایی با ساختار صورت‌های مالی دارای بیشترین اهمیت است و در جهت گسترش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی باید به آن توجه ویژه گردد.

خوشکار و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کشورهای در حال توسعه را مورد بررسی قرار دادند. یافته‌ها خاطر نشان کرد که اکثر کشورها از نداشتن برنامه و هدف مشخص، آموزش کافی، نفوذ و هزینه‌های سیاسی، تفاوت‌های فرهنگی و مذهبی، سنت‌گرایی و ملیت‌گرایی، تفاوت‌های قوانین و مقررات کشوری و عدم وجود تشکل‌های حرفه‌ای در اجرا رنج می‌برند. این عوامل موجب ممانعت از پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی یا ناکارآمدی در اجرای این استانداردها برای برخی از کشورهای در حال توسعه شده است.

خدادادی و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در کشورهای در حال توسعه پرداختند و به این نتیجه رسیدند که رشد اقتصادی تأثیر منفی و آموزش مناسب و وجود بازار سرمایه تأثیر مثبتی بر پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در کشورهای در حال توسعه دارند.

سکینه شبیه (۱۳۹۴) به بررسی حسابداری بین‌المللی در کشورهای در حال توسعه پرداخت و به این نتیجه دست یافت که اتخاذ این استانداردها، شتاب‌فزاينده‌ای در میان کشورهای جهان گرفته است؛ به طوری که بیشتر کشورها نسبت به پذیرش یا همگرایی نظام گزارشگری مالی‌شان با این استانداردها اقدام کرده‌اند.

حجازی و همکاران (۱۳۹۲) اثرات پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در بعد اقتصادی بر محیط ایران را مورد بررسی قرار دادند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر محیط ایران اثر اقتصادی دارد.

مهام و همکاران (۱۳۹۱) به بررسی مزایا و معایب پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به عنوان استانداردهای حسابداری ایران پرداختند. آنها دریافتند که مزایای بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به عنوان استانداردهای ایران بیش از معایب آن است.

نظری و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی مزایا و معایب و همچنین اهمیت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را مورد مطالعه قرار داده و دریافتند که بکارگیری این استانداردها در سطح بین‌المللی، کاهش هزینه مقایسه صورت‌های مالی، موفقیت در حوزه سرمایه‌گذاری و همچنین افزایش کیفیت اطلاعات دریافتی از صورت‌های مالی را به دنبال خواهد داشت.

رحمانی و علیپور (۱۳۸۹) موانع پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در ایران را مورد بررسی قرار داده و ده عامل را به عنوان موانع پذیرش استانداردهای بین‌المللی شناسایی کرده‌اند. این عوامل به ترتیب اهمیت عبارتند از عدم آموزش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در دانشگاه‌ها، عدم حضور مؤثر در مجامع حرفه‌ای حسابداری و بازارهای مالی، عدم گسترش بازار سرمایه به عنوان یک بورس بین‌المللی و موانع سرمایه‌گذاری در ایران، سیستم و قوانین مالیاتی کشور، پایین بودن سطح مبادلات بین‌المللی به خصوص از لحاظ تأمین مالی، نگرانی عدم درک کامل ذینفعان ناشی از تغییرات، فقدان زیرساخت‌های اقتصاد توسعه‌یافته، فقدان آشنایی حسابداران، استفاده‌کنندگان و حسابرسان با استانداردهای بین‌المللی حسابداری و هزینه هماهنگی و اجرا، تغییر و انتقال از استانداردهای ملی به استانداردهای بین‌المللی.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از حیث گردآوری داده‌ها توصیفی، تحلیلی و پیمایشی است. همچنین روش گردآوری اطلاعات اولیه در این پژوهش ترکیبی از روش‌های تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی است. در روش کتابخانه‌ای از طریق مطالعه، ادبیات موضوع و پیشینه پژوهش چارچوبی مناسب برای موضوع فراهم و در روش میدانی، از طریق ابزار پرسش‌نامه اطلاعات مورد نیاز برای آزمون فرضیه‌ها گردآوری شده است. جمع‌آوری نظرها به دو شیوه حضوری و مجازی صورت گرفته است. در پرسشنامه ذکر شده از طیف لیکرت و گزینه‌های "کاملاً مخالف"، "مخالف"، "نه موافق و نه مخالف"، "موافق" و "کاملاً موافق" برای پاسخگویی استفاده شده است. قلمرو زمانی پژوهش سال ۱۳۹۶ است. برای آزمون فرضیه‌ها، نخست وضعیت نرمال بودن یا نبودن داده‌های گردآوری شده از پرسش‌نامه

شناسایی و رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر بکارگیری فعالین حرفه حسابداری از استاندارد... = ۱۴۷

بررسی و براساس نتایج آن، آزمون‌های آماری مناسب اجرا شده است که توضیحات بیشتر در بخش نتایج آزمون‌های آماری ارائه می‌شود.

جامعه و نمونه

با عنایت به اهمیت موضوع، طراحی پرسشنامه با مشارکت طیف وسیعی از افراد صورت گرفت که این افراد در جامعه آماری نبودند و فقط به منظور اطمینان از در نظر داشتن موضوعات با اهمیت، از این افراد مشاوره گرفته شد.

جامعه مورد نظر کلیه حسابداران، حساب‌برسان و دانشگاهیان را شامل می‌شود. با توجه به اینکه دسترسی به کل افراد ذکر شده با پراکنده‌گی‌های مختلف، سخت و تا حدودی غیرممکن است و آمار رسمی از تعداد آن‌ها نیز وجود ندارد تعداد جامعه آماری نامشخص فرض شد. بنابراین برای محاسبه حجم نمونه در جامعه نامشخص از رابطه ۲ استفاده شد. δ انحراف معیار برای داده‌های طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از رابطه (۱) برابر با ۰/۶۶۷ است (مومنی و فعال قیومی ۱۹۸۹:۲۱۹). سطح خطا یا سطح معناداری برابر ۰/۰۱

در نظر گرفته می‌شود، سطح اطمینان برابر با ۰/۹۹ خواهد بود. در نتیجه $Z_{\alpha/2}$ با توجه به جدول آماری ۱،۹۶ خواهد بود. با توجه به رابطه (۲) حجم نمونه حدود ۱۷۰ نفر به دست می‌آید.

$$\delta = \frac{\max(5) - \min(1)}{6} = 0.667 \quad (1)$$

$$n = \frac{(Z_{\alpha/2} \times \delta)^2}{(\epsilon)^2} = \frac{(1.96 \times 0.667)^2}{(0.01)^2} = 170 \quad (2)$$

شایان ذکر است از نظر میزان تجربه، پرسش‌شوندگانی که دارای تجربه کاری حداقل ۵ سال بوده‌اند، به عنوان پرسش‌شوندگان با تجربه و مابقی به عنوان کم تجربه در نظر گرفته می‌شوند.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای توصیف نمونه از شاخص‌های آمار توصیفی و برای آزمون سوال‌های پژوهشی از آزمون‌های استنباطی استفاده شد. برای بررسی موضوع پس از بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون‌های تی تک نمونه‌ای، تحلیل واریانس و برای بررسی اولویت‌بندی مؤلفه‌های آن از آزمون فریدمن استفاده شد.

آمار توصیفی

باتوجه به احتمال عدم پاسخ توسط برخی از افراد، پرسشنامه پژوهش با استفاده از رایانامه برای ۴۰۰ نفر از حسابداران، حسابرسان و دانشگاهیان در سطح کشور ارسال شد. افزون براین برای برخی از افراد پرسشنامه به صورت حضوری ارائه شده است. در نهایت، ۱۸۷ پاسخ دریافت شده و اطلاعات کلی پاسخ دهندگان به شرح جدول ۱ می باشد.

جدول (۱): اطلاعات جمعیت شناختی پاسخ دهندگان

ردیف	متغیر	فراوانی	درصد
۱	شغل	حسابدار	۳۳/۲
		حسابرس	۲۲/۵
		دانشگاهی	۴۴/۴
۲	تحصیلات	کارشناسی	۲۴/۱
		کارشناسی ارشد	۵۶/۲
		دکتری تخصصی	۱۹/۷
۳	سن	زیر ۳۰ سال	۵۴/۵
		بالای ۳۰ سال	۴۵/۵
۴	تجربه	کم تجربه	۶۳/۶
		با تجربه	۳۶/۴

مآخذ: یافته های پژوهشگر

برای اطمینان از روایی پرسشنامه و به منظور بهره مندی از نظر متخصصان و صاحب نظران، پرسشنامه های اولیه پس از تدوین، به تایید دو نفر از استادان دانشگاه، دو نفر حسابدار و دو نفر حسابرس رسید و بر اساس پیشنهادهای متخصصان، پرسشنامه ها بررسی و نهایی شدند. به منظور بررسی پایایی پرسشنامه ها از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد که نتایج آن در جدول ۲ درج شده است. همانگونه که در جدول ۲ مشاهده می شود، مقدار آلفای کرونباخ برای پرسشنامه برابر ۰/۸۳۴ است.

جدول (۲): بررسی پایایی

تعداد پرسش شونده	۱۸۷
تعداد سوالات	۱۶
الفای کرونباخ	۰/۸۳۴

آمار استنباطی

برای اطمینان از نرمال بودن داده‌ها، ضمن توجه به آمار توصیفی، از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (k-s)، استفاده شد. نتایج این آزمون در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول (۳): بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش

یافته‌ها	مولفه
انحراف استاندارد	۱۴/۵۶
کلموگوروف - اسمیرنوف Z	۰/۱۰
معناداری	۰/۰۰

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

جدول ۳ نشان می‌دهد معناداری مولفه‌ها کمتر از ۰/۰۱ است و بنابراین مولفه‌ها دارای توضیح نرمال نیست. اما از آنجا که براساس قضیه حد مرکزی، توزیع تعداد نمونه‌های بیشتر از ۳۰ نرمال فرض خواهد شد. برای آزمون معناداری برابری پاسخ‌های موافق و مخالف به سؤال‌ها، یا به بیانی آزمون فرض مقایسه میانگین نمونه، با عدد ۳ به اجرا درآمد.

یافته‌های آزمون فرضیه‌ها

در این بخش ابتدا یافته‌های آماری حاصل از فرضیه‌ها آورده شده است. پس از آن مقایسه نتایج آزمون فرضیه‌ها، براساس نوع اشتغال در حرفه، سطح تحصیلات، سن و سابقه کاری مربوط و سپس اولویت‌بندی فرضیه‌های پژوهش ارائه می‌گردد. یافته‌های آزمون فرضیه‌ها در جدول ۴ آورده شده است.

جدول (۴): یافته‌های آزمون فرضیه‌های پژوهش

ردیف	فرضیه‌ها	آماره T	میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری	سطح اطمینان ۹۹ درصدی اختلاف	
						بیشینه	کمینه
۱	سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی	۷۸/۶۲	۱۵/۵۵	۲/۱۸	۰/۰۰	۱۲/۹۶	۱۲/۱۳
۲	ارتقای عملکرد شغلی افراد فعال در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی	۸۴/۳۱	۱۶/۷۳	۲/۲۲	۰/۰۰	۱۴/۱۵	۱۳/۳۰
۳	حمایت سازمان از فعالان حرفه حسابداری در جهت استفاده از استانداردها	۷۶/۴۷	۱۲/۹۵	۱/۷۸	۰/۰۰	۱۰/۲۹	۹/۶۱
۴	اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری	۸۱/۴۰	۱۹/۲۳	۲/۷۲	۰/۰۰	۱۶/۷۵	۱۵/۷۱

مآخذ: یافته‌های پژوهشگر

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، سطح معناداری چهار فرضیه مورد بررسی معادل ۰/۰۰ بوده و از مقدار خطای ۰/۰۱ کوچکتر است بنابراین می‌توان دریافت سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، حمایت سازمان از فعالان حرفه حسابداری، ارتقای عملکرد شغلی و اثر اجتماعی گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری را نسبت به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی افزایش می‌دهد. در ادامه مقایسه میانگین فرضیه‌های پژوهش براساس نوع اشتغال در حرفه، سطح تحصیلات، سن و تجربه آورده شده است.

جدول (۵): مقایسه میانگین نتایج آزمون فرضیه اول، براساس نوع اشتغال در حرفه، سطح تحصیلات، سن و تجربه

نوع متغیر	آماره ANOVA	آماره T	سطح معناداری	نوع	تعداد	میانگین
نوع اشتغال در حرفه	۱/۲۱	-	۰/۲۹	دانشگاهی	۸۳	۱۵/۷۲
				حسابدار	۶۲	۱۵/۶۲
				حسابرس	۴۲	۱۵/۰۹
سطح تحصیلات	۴/۶۰	-	۰/۰۱	کارشناسی	۴۵	۱۶/۱۷
				کارشناسی ارشد	۱۰۵	۱۵/۵۶
				دکتری تخصصی	۳۷	۱۴/۷۲
سن	-	۲/۸۶	۰/۰۰	زیر ۳۰ سال	۱۰۲	۱۶
				بالای ۳۰ سال	۸۵	۱۵/۰۵
تجربه	-	۱/۳۵	۰/۱۷	کم تجربه	۱۱۹	۱۵/۷۱
				با تجربه	۱۶۸	۱۵/۲۶

مآخذ: یافته‌های پژوهشگر

همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود مقایسه نتایج آزمون فرضیه اول (سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی) براساس نوع اشتغال در حرفه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس)، سطح تحصیلات (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی)، سن (زیر ۳۰ سال و بالای ۳۰ سال) و تجربه (کم تجربه و با تجربه) آورده شده است. نتایج نشان می‌دهد سطح معناداری تحصیلات و سن افراد فعال در حرفه حسابداری مورد بررسی در خصوص فرضیه اول، به ترتیب معادل ۰/۰۱ و ۰/۰۰ بوده و از مقدار خطای ۰/۰۱ کوچکتر است بنابراین می‌توان دریافت بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از لحاظ سطح تحصیلات و سن افراد فعال در حرفه حسابداری تفاوت معناداری وجود دارد (اختلاف بین میانگین گروه‌ها وجود دارد). از لحاظ سطح تحصیلات و سن به ترتیب بین دیدگاه افراد دارای مدرک کارشناسی و دکتری تخصصی و همچنین افراد بالای ۳۰ سال و زیر ۳۰ سال در خصوص سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی اختلاف وجود دارد. به گونه‌ای که میانگین بالاتر افراد فعال در حرفه حسابداری با مدرک کارشناسی نشان دهنده اهمیت بالای سهولت استفاده از استانداردهای

بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد فعال با مدرک کارشناسی است و همچنین از لحاظ سن، میانگین بالاتر افراد کمتر از ۳۰ سال نشان دهنده اهمیت بالای سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد کمتر از ۳۰ سال است. بین فرضیه اول و نوع اشتغال در حرفه، و تجربه تفاوت معناداری بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری وجود ندارد. از لحاظ میانگین، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین سطح تحصیلات و سن افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی رد می‌شود یعنی میانگین سه گروه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس) از لحاظ سطح تحصیلات و سن افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه اول باهم برابر نیست. در حالی که در سایر موارد؛ نوع اشتغال در حرفه و تجربه، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین رد نمی‌شود.

جدول (۶): مقایسه میانگین نتایج آزمون فرضیه دوم، براساس نوع اشتغال در حرفه، سطح تحصیلات، سن و تجربه

نوع متغیر	آماره ANOVA	آماره T	سطح معناداری	نوع	تعداد	میانگین
نوع اشتغال در حرفه	۱۱/۱۵	-	۰/۰۰	دانشگاهی	۸۳	۱۷/۵۰
				حسابدار	۶۲	۱۵/۸۵
				حسابرس	۴۲	۱۶/۵۰
سطح تحصیلات	۲/۹۳	-	۰/۰۵	کارشناسی	۴۵	۱۶/۱۱
				کارشناسی ارشد	۱۰۵	۱۶/۸۰
				دکتری تخصصی	۳۷	۱۷/۲۷
سن	-	۱/۰۷	۰/۲۸	زیر ۳۰ سال	۱۰۲	۱۶/۸۹
				بالای ۳۰ سال	۸۵	۱۶/۰۴
تجربه	-	۱/۱۴	۰/۲۵	کم تجربه	۱۱۹	۱۶/۸۷
				با تجربه	۶۸	۱۶/۴۸

مآخذ: یافته‌های پژوهشگر

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود مقایسه نتایج آزمون فرضیه دوم (ارتقای عملکرد شغلی در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی) براساس نوع اشتغال در حرفه (دانشگاهی،

شناسایی و رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر بکارگیری فعالین حرفه حسابداری از استاندارد... = ۱۵۳

حسابدار و حسابرس)، سطح تحصیلات (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی)، سن (زیر ۳۰ سال و بالای ۳۰ سال) و تجربه (کم تجربه و با تجربه) آورده شده است. نتایج نشان می‌دهد، سطح معناداری نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری مورد بررسی در خصوص فرضیه دوم، معادل ۰/۰۰ و از مقدار خطای ۰/۰۱ کوچکتر است بنابراین می‌توان دریافت بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص ارتقای عملکرد شغلی در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از لحاظ نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری تفاوت معناداری وجود دارد. از لحاظ نوع اشتغال در حرفه بین دیدگاه افراد دانشگاهی و حسابداران در خصوص ارتقای عملکرد شغلی در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری اختلاف وجود دارد. به گونه‌ای که میانگین بالاتر افراد دانشگاهی نشان دهنده اهمیت ارتقای عملکرد شغلی در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد دانشگاهی است. از لحاظ سطح تحصیلات، سن و تجربه بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در ارتباط با فرضیه دوم تفاوت معناداری وجود ندارد. از لحاظ میانگین، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه دوم رد می‌شود یعنی میانگین سه گروه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس) از لحاظ نوع اشتغال در حرفه در خصوص فرضیه دوم با هم برابر نیست. در حالی که در سایر موارد؛ سطح تحصیلات افراد فعال، سن و تجربه، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین رد نمی‌شود.

جدول (۷): مقایسه میانگین نتایج آزمون فرضیه سوم، براساس نوع اشتغال در حرفه، سطح تحصیلات، سن و تجربه

نوع متغیر	آماره ANOVA	آماره T	سطح معناداری	نوع	تعداد	میانگین
نوع اشتغال در حرفه	۲۱/۳۶	-	۰/۰۰	دانشگاهی	۸۳	۱۳/۵۷
				حسابدار	۶۲	۱۱/۸۷
				حسابرس	۴۲	۱۳/۳۳
سطح تحصیلات	۳/۴۷	-	۰/۰۳	کارشناسی	۴۵	۱۲/۸۰
				کارشناسی ارشد	۱۰۵	۱۲/۷۷
				دکتری تخصصی	۳۷	۱۳/۶۳
سن	-	۰/۱۳	۰/۸۳	زیر ۳۰ سال	۱۰۲	۱۲/۹۴
				بالای ۳۰ سال	۸۵	۱۲/۹۷
تجربه	-	۰/۶۰	۰/۵۴	کم تجربه	۱۱۹	۱۳/۰۱
				با تجربه	۶۸	۱۲/۸۵

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

همانطور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود مقایسه نتایج آزمون فرضیه سوم (حمایت‌های سازمان در جهت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری) براساس نوع اشتغال در حرفه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس)، سطح تحصیلات (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی)، سن (زیر ۳۰ سال و بالای ۳۰ سال) و تجربه (کم تجربه و با تجربه) آورده شده است. نتایج نشان می‌دهد، سطح معناداری نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری مورد بررسی در خصوص فرضیه سوم، معادل ۰/۰۰ و از مقدار خطای ۰/۰۱ کوچکتر است بنابراین می‌توان دریافت بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص حمایت‌های سازمان در جهت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از لحاظ نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری تفاوت معناداری وجود دارد. از لحاظ نوع اشتغال افراد فعال در حرفه بین دیدگاه حسابداران و حسابرسان و همچنین بین دیدگاه افراد دانشگاهی و حسابداران در خصوص حمایت‌های سازمان در جهت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی اختلاف وجود دارد. به گونه‌ای که میانگین بالاتر افراد دانشگاهی و حسابرسان نشان دهنده اهمیت حمایت‌های سازمان در جهت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری در بین افراد دانشگاهی و حسابرسان است. از لحاظ سطح تحصیلات، سن و تجربه بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در ارتباط با فرضیه سوم تفاوت معناداری وجود ندارد. از لحاظ میانگین، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه دوم رد می‌شود یعنی میانگین سه گروه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس) از لحاظ نوع اشتغال در حرفه در خصوص فرضیه دوم با هم برابر نیست. در حالی که در سایر موارد؛ سطح تحصیلات افراد فعال، سن و تجربه، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین رد نمی‌شود.

جدول (۸): مقایسه میانگین نتایج آزمون فرضیه چهارم، براساس نوع اشتغال در حرفه، سطح تحصیلات، سن و تجربه

نوع متغیر	آماره ANOVA	آماره T	سطح معنادار	نوع	تعداد	میانگین
نوع اشتغال در حرفه	۸/۳۴	-	۰/۰۰	دانشگاهی	۸۳	۱۹/۹۱
				حسابدار	۶۲	۱۸/۱۴
				حسابرس	۴۲	۱۹/۵۰
سطح تحصیلات	۴/۱۷	-	۰/۰۱	کارشناسی	۴۵	۱۸/۳۳
				کارشناسی ارشد	۱۰۵	۱۹/۳۳
				دکتری تخصصی	۳۷	۲۰/۰۲
سن	-	۰/۸۰	۰/۴۲	زیر ۳۰ سال	۱۰۲	۱۹/۳۸
				بالای ۳۰ سال	۸۵	۱۹/۰۵
تجربه	-	۰/۸۳	۰/۴۰	کم تجربه	۱۱۹	۱۹/۳۶
				با تجربه	۱۶۸	۱۹/۰۱

مآخذ: یافته‌های پژوهشگر

همانطور که در جدول ۸ مشاهده می‌شود، مقایسه نتایج آزمون فرضیه چهارم (اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی) براساس نوع اشتغال در حرفه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس)، سطح تحصیلات (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی)، سن (زیر ۳۰ سال و بالای ۳۰ سال) و تجربه (کم تجربه و با تجربه) آورده شده است. نتایج نشان می‌دهد سطح معناداری نوع اشتغال و سطح تحصیلات افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه چهارم به ترتیب معادل ۰/۰۰ و ۰/۰۱ بوده و از مقدار خطای ۰/۰۱ کوچکتر است بنابراین می‌توان دریافت بین دیدگاه افراد فعال در حرفه در خصوص اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از لحاظ نوع اشتغال و سطح تحصیلات افراد فعال در حرفه تفاوت معناداری وجود دارد. از لحاظ نوع اشتغال و سطح تحصیلات در حرفه به ترتیب بین دیدگاه افراد دانشگاهی و حسابداران و همچنین بین دیدگاه افراد دارای مدرک دکتری و کارشناسی در خصوص اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی اختلاف وجود دارد. به گونه‌ای که میانگین بالاتر افراد دانشگاهی نشان دهنده اهمیت بالای اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران در بین افراد

دانشگاهی است و همچنین از لحاظ سطح تحصیلات میانگین بالاتر افراد دارای مدرک دکتری نشان دهنده اهمیت بالای اثر اجتماعی و طرز تلقی در بین افراد فعال با مدرک دکتری است. از لحاظ سن و تجربه، بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در ارتباط با فرضیه چهارم تفاوت معناداری وجود ندارد. از لحاظ میانگین، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین نوع اشتغال در حرفه و سطح تحصیلات افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه چهارم رد می شود یعنی میانگین سه گروه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس) از لحاظ نوع اشتغال در حرفه و سطح تحصیلات در خصوص فرضیه چهارم با هم برابر نیست. در حالی که در سایر موارد؛ سن و تجربه، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین رد نمی شود.

اولویت بندی مولفه‌ها

برای اولویت بندی و تعیین تقدم و تاخر هر یک از ابعاد مورد بررسی از آزمون فریدمن استفاده شد. آزمون فریدمن یک آزمون ناپارامتریک است که برای رتبه بندی یا اولویت بندی متغیرها بر اساس بیشترین تاثیر بر متغیر وابسته و بررسی یکسان بودن رتبه بندی تعدادی متغیر استفاده می شود (مومنی و فعال قیومی، ۱۳۹۱). جدول ۹ یافته های آزمون فریدمن برای فرضیه های پژوهش را نشان می دهد.

جدول (۹): یافته های آزمون فریدمن در رابطه با فرضیه های پژوهش

فرضیه	تعداد	آماره کای دو	درجه آزادی	سطح معناداری
اول	۱۸۷	۹۸/۱۵	۴	۰/۰۰
دوم	۱۸۷	۱۰۸/۱۰	۳	۰/۰۰
سوم	۱۸۷	۲۳/۷۳	۲	۰/۰۰
چهارم	۱۸۷	۱۰۴/۰۹	۴	۰/۰۰

مآخذ: یافته های پژوهشگر

یافته های جدول ۹ نشان می دهد که سطح معناداری هر چهار آزمون ۰/۰۰ است. که نشان از رد شدن فرض صفر دارد. بنابراین گرایش به استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی در جامعه

شناسایی و رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر بکارگیری فعالین حرفه حسابداری از استاندارد... = ۱۵۷

مورد بررسی دارای اولویت‌های متفاوت است؛ که در جدول ۱۰ اولویت هر کدام از فرضیه‌های پژوهش نشان داده شده است.

جدول (۱۰): اولویت فرضیه‌های پژوهش

رتبه	میانگین رتبه	فرضیه‌ها
۱	۳/۳۷	اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری.
۲	۲/۸۳	ارتقای عملکرد شغلی افراد فعال در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی.
۳	۲/۲۳	سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی.
۴	۱/۲۲	حمایت سازمان از فعالان حرفه حسابداری در جهت استفاده از استانداردها.

مآخذ: یافته‌های پژوهشگر

یافته‌های جدول ۱۰ نشان می‌دهد که در رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر در حرفه حسابداری به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری در اولویت اول قرار دارد، و ارتقای عملکرد شغلی افراد فعال در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در اولویت دوم، و سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، حمایت‌های سازمان از فعالان حرفه حسابداری در جهت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به ترتیب در اولویت‌های سوم و چهارم قرار دارد.

در ادامه در جدول ۱۱ بررسی میانگین و تقدم و تاخر مؤلفه‌های مرتبط با گرایش به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌های ارائه شده در جدول ۱۱ در هر کدام از مؤلفه‌های استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی "حمایت‌های مالی و آموزشی" در اولویت اول قرار دارد. سپس "تدوین مجموعه‌ای منسجم از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی قابل درک" حمایت و پشتیبانی زیر ساخت‌های سازمانی از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی "دو اولویت بعد را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول (۱۱): بررسی میانگین ابعاد فرضیه های استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی

رتبه	میانگین رتبه	موقفها
۱	۸/۶۳	حمایت های مالی و آموزشی، گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری را به استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی افزایش می دهد.
۲	۸/۱۷	تدوین مجموعه ای منسجم و واحد از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی قابل درک و با کیفیت بالا موجب ارتقای عملکرد شغلی فعالان حرفه حسابداری می شود.
۳	۷/۶۱	میزان حمایت و پشتیبانی زیر ساخت های سازمانی از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری را به استفاده از استانداردها افزایش می دهد.
۴	۷/۳۰	محیط فنی و سازمانی به نحوی طراحی شود که موانع استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را کاهش دهد.
۵	۶/۷۶	ارتقای عملکرد شغلی گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری رابه استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی افزایش می دهد.
۶	۶/۴۵	متفاوت بودن شرایط اجتماعی کشورهای مختلف بر گرایش افراد فعال بر استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی تاثیر می گذارد.
۷	۶/۲۰	عدم انطباق استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی با شرایط اجتماعی کشورهای مختلف بر گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری به استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی تاثیر می گذارد.
۸	۶	همگرایی استانداردهای حسابداری ملی با استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی نقش مهمی در سهولت استفاده از استانداردهای بین المللی حسابداری دارد.
۹	۵/۸۹	ترجمه استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی به زبان فارسی نقش مهمی در سهولت استفاده از استاندارد دارد.
۱۰	۵/۴۴	افزایش دامنه فعالیت افراد فعال در حرفه حسابداری گرایش به استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی را افزایش می دهد.
۱۱	۵/۴۰	درجه سهولت استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری را به استفاده از استانداردها افزایش می دهد.
۱۲	۵/۱۶	ملی گرایی بر گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری بر استفاده از استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی تاثیر می گذارد.
		۳۴۵/۴۷=آمار کی دو ۱۱=درجه آزادی ۰/۰۰=سطح معناداری

مآخذ: یافته های پژوهشگر

همانگونه که مشاهده می‌شود، می‌توان مقدار آماره مربع‌کی دو را با درجه آزادی ۱۱ و همچنین سطح معنی‌داری آزمون P-Value را با مقدار صفر مشاهده کرد که نشان از رد شدن فرض صفر دارد. با توجه به خروجی‌های بالا نتیجه نهایی اینکه مولفه‌های مرتبط با پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با یکدیگر از دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری متفاوت است.

در ارتباط با هر کدام از مولفه‌ها قابل بیان است که حمایت‌های مالی و آموزشی در گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در اولویت قرار دارد، در واقع برای اینکه افراد فعال در حرفه حسابداری بتوانند از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده کنند حمایت‌های مالی و آموزش‌های لازم برای آن‌ها در جهت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در اولویت اول قرار دارد. در اولویت دوم تدوین مجموعه‌ای منسجم و واحد از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی قابل درک و با کیفیت بالا برای فعالان در حرفه حسابداری حائز اهمیت است. در اولویت سوم میزان حمایت سازمان از فعالان حرفه حسابداری در خصوص استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی قرار دارد، در واقع برای استفاده از هر علمی حمایت‌های مالی، آموزشی، زیر ساخت‌های سازمانی و ارائه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی قابل درک حائز اهمیت است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش‌های پیشین در خصوص بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، مزایای متعددی را برشمرده‌اند؛ بنابراین کشورهای متعددی در سراسر جهان، این استانداردها را به عنوان مبنای عمل گزارشگری مالی‌شان پذیرفته و بکار گرفته‌اند. در ایران نیز اخیراً پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی صورت گرفته است لیکن تاکنون صورت‌های مالی با استفاده از این استانداردها تهیه نشده است؛ پژوهش حاضر به شناسایی، گرایش و رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر بکارگیری این استانداردها از دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری پرداخته است تا بتوان از این طریق مسیر تهیه و بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در ایران را تسهیل نمود. در خصوص عوامل مؤثر بر بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی از افراد فعال در حرفه حسابداری نظر خواهی صورت گرفته شده است. برای پذیرش و بکارگیری کامل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی لازم است مولفه‌های مؤثر بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مورد بررسی قرار گیرد از این رو چهار عامل که در بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی حائز اهمیت فروان است که به ترتیب عبارتند

از "سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی"، "ارتقای عملکرد شغلی فعالان حرفه حسابداری در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی"، "حمایت‌های سازمان از فعالان حرفه حسابداری" و "اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری" در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول پژوهش نشان می‌دهد که سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی گرایش به استفاده از این استانداردها را افزایش می‌دهد چرا که سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی سبب می‌شود که افراد فعال در حرفه حسابداری وظایف خود را با سرعت و دقت بیشتری انجام دهند. با مقایسه میانگین نتایج حاصل از فرضیه اول پژوهش با نوع اشتغال در حرفه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس)، سطح تحصیلات (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی)، سن (زیر ۳۰ سال و بالای ۳۰ سال) و تجربه (کم تجربه و با تجربه)، نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که از لحاظ سطح تحصیلات و سن افراد فعال در حرفه حسابداری، دیدگاه این افراد در خصوص فرضیه اول (سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی) با یکدیگر متفاوت است. به گونه‌ای که در رابطه با سطح تحصیلات میانگین بالاتر افراد فعال در حرفه حسابداری با مدرک کارشناسی نشان دهنده اهمیت بالای سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد فعال با مدرک کارشناسی است و همچنین از لحاظ سن، میانگین بالاتر افراد زیر ۳۰ سال نشان دهنده اهمیت بالای سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد زیر ۳۰ سال است. از لحاظ میانگین فرض صفر مبنی بر برابری میانگین سطح تحصیلات و سن افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی رد می‌شود یعنی میانگین سه گروه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس) از لحاظ سطح تحصیلات و سن افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه اول با هم برابر نیست. برآیند آزمون فرضیه اول با نتایج پژوهش‌های هنگ و همکاران (۲۰۱۴) و حاجیها و رجب‌دری (۱۳۹۶) همسو است و با پژوهش‌های سلیمانی و امیری (۱۳۹۵) و رحمانی و علیپور (۱۳۸۹) در تضاد است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم پژوهش نشان می‌دهد که ارتقای عملکرد شغلی در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی گرایش فعالان حرفه حسابداری را به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی افزایش می‌دهد. با مقایسه میانگین نتایج حاصل از فرضیه دوم پژوهش با نوع اشتغال در حرفه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس)، سطح تحصیلات (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی)، سن (زیر ۳۰ سال و بالای ۳۰ سال) و تجربه (کم تجربه و با تجربه)، نتایج به دست

آمده نشان می‌دهد که از لحاظ نوع اشتغال در حرفه بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص مولفه دوم تفاوت معناداری وجود دارد. به گونه‌ای که در رابطه با نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری میانگین بالاتر افراد دانشگاهی نشان دهنده اهمیت ارتقای عملکرد شغلی در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد دانشگاهی است. از لحاظ میانگین، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه دوم رد می‌شود یعنی میانگین سه گروه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس) از لحاظ نوع اشتغال در حرفه در خصوص فرضیه دوم با هم برابر نیست. برآیند آزمون فرضیه دوم با نتایج پژوهش‌های فلور و همکاران (۲۰۱۶)، هوک و مونم (۲۰۱۰)، بوزکوترا و همکاران (۲۰۱۳) و ایاتریدیس و ریولیس (۲۰۱۱) همسو است و با پژوهش کمران و همکاران (۲۰۱۴) در تضاد است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم پژوهش نشان می‌دهد که حمایت سازمان‌ها از فعالان حرفه حسابداری در جهت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گرایش فعالان حرفه حسابداری را به استفاده از این استانداردها افزایش می‌دهد. چرا که مدیران سازمان‌ها با حمایت خود در عملیاتی نمودن استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌توانند گام مؤثری در جهت بکارگیری از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توسط افراد فعال حرفه حسابداری بردارند. با مقایسه میانگین نتایج حاصل از فرضیه سوم پژوهش با نوع اشتغال در حرفه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس)، سطح تحصیلات (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی)، سن (زیر ۳۰ سال و بالای ۳۰ سال) و تجربه (کم تجربه و با تجربه)، نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که از لحاظ نوع اشتغال در حرفه بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص مولفه سوم تفاوت معناداری وجود دارد. به گونه‌ای که در رابطه با نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری، میانگین بالاتر افراد دانشگاهی نشان دهنده اهمیت ارتقای عملکرد شغلی در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد دانشگاهی است. از لحاظ میانگین، فرض صفر مبنی بر برابری میانگین نوع اشتغال افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه سوم رد می‌شود یعنی میانگین سه گروه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس) از لحاظ نوع اشتغال در حرفه در خصوص فرضیه سوم با هم برابر نیست. برآیند آزمون فرضیه سوم با نتایج پژوهش‌های پاوسی (۲۰۱۵)، حسن و همکاران (۲۰۱۴) و ویلسون و همکاران (۲۰۱۳) همسو است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه چهارم پژوهش نشان می‌دهد که اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی گرایش فعالان حرفه حسابداری را به استفاده از این استانداردها را افزایش می‌دهد. مولفه چهارم (اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران) در نتیجه استفاده از

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی)، از لحاظ نوع اشتغال در حرفه و سطح تحصیلات بین دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه چهارم تفاوت معناداری وجود دارد. به گونه‌ای که در رابطه با نوع اشتغال افراد فعال، میانگین بالاتر افراد دانشگاهی نشان دهنده اهمیت بالای اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد فعال است و همچنین از لحاظ سطح تحصیلات افراد فعال، میانگین بالاتر افراد دارای مدرک دکتری تخصصی نشان دهنده اهمیت بالای اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد فعال در حرفه حسابداری با مدرک دکتری تخصصی است. از لحاظ میانگین فرض صفر مبنی بر برابری میانگین نوع اشتغال در حرفه و سطح تحصیلات افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص فرضیه چهارم رد می‌شود یعنی میانگین سه گروه (دانشگاهی، حسابدار و حسابرس) از لحاظ نوع اشتغال در حرفه و سطح تحصیلات در خصوص فرضیه چهارم با هم برابر نیست. برآیند آزمون فرضیه چهارم با نتایج پژوهش‌های فلور و همکاران (۲۰۱۶)، هوک و مونم (۲۰۱۰) و نورنابی (۲۰۱۵) همسو است.

گرایش به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در جامعه مورد بررسی دارای اولویت‌های متفاوتی است؛ در رتبه‌بندی عوامل مؤثر در حرفه حسابداری به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری در اولویت اول قرار دارد، و ارتقای عملکرد شغلی افراد فعال در حرفه حسابداری در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در اولویت دوم، و سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، حمایت سازمان‌ها از فعالان حرفه حسابداری در جهت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به ترتیب در اولویت‌های سوم و چهارم قرار دارد. همچنین بر اساس اولویت تعیین شده مولفه حمایت‌های مالی و آموزشی در اولویت اول قرار دارد سپس تدوین مجموعه‌ای منسجم از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی قابل درک، حمایت و پشتیبانی زیر ساخت‌های سازمانی از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی دو اولویت بعد را به خود اختصاص داده‌اند.

یافته‌های این پژوهش به طور کلی مویده این مطلب است که "اثر اجتماعی و طرز تلقی دیگران از افراد فعال در حرفه حسابداری"، "ارتقای عملکرد شغلی فعالان حرفه حسابداری در نتیجه استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی"، "سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی" و "حمایت سازمان‌ها از فعالان حرفه حسابداری در جهت استفاده از استانداردها" به ترتیب، پیش‌بینی

کننده‌های مهمی از گرایش افراد فعال در حرفه حسابداری به استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌باشند.

محدودیت‌ها و پیشنهادها

در این پژوهش شناسایی، گرایش و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در بین افراد فعال در حرفه حسابداری مورد بررسی قرار گرفت؛ اگرچه اعتقاد بر این است که این پژوهش به اهداف خود دست یافته است و سؤال‌های پژوهش پاسخ داده شده‌اند، لیکن لازم است که نتایج آن با در نظر گرفتن برخی محدودیت‌ها تفسیر شود. محدودیت اصلی این پژوهش، محدود بودن متغیرهای مورد مطالعه به تعدادی متغیر خاص است. محدودیت دوم استفاده از پرسشنامه و تعداد پاسخ‌دهندگان در این پژوهش بوده است. همچنین پیشنهاد می‌شود که با توجه به عمومیت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در سطح کشورها و به ویژه کشورهای در حال توسعه، به عوامل مؤثر در بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توجه بیشتری معطوف گردد و همچنین پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به گونه‌ای باشد که منجر به سهولت استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی توسط افراد فعال در حرفه حسابداری گردد.

منابع و مآخذ

۱. بنائی خلیل‌زاده، مریم؛ پورزمانی، زهرا. (۱۳۹۶). «تأثیر عوامل فرهنگی بر اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی»، پژوهش‌های تجربی حسابداری، سال ششم، شماره ۲۴، ۱۷۷-۲۰۱.
۲. حاجیها، زهره؛ رجب‌دري، حسين. (۱۳۹۶). «بررسی میزان آشنایی با مفاهیم استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در مدرسان حسابداری»، پژوهش حسابداری، شماره ۲۵، ۷۴-۸۶.
۳. حجازی، رضوان؛ سلیمانی، غلامرضا؛ امیدی نوبیجار، مریم. (۱۳۹۲). «اثرات پذیرش استانداردهای حسابداری بین‌المللی در بعد اقتصادی بر محیط ایران». پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز، دوره پنجم، شماره اول، ۸۷-۱۱۱.
۴. خدادادی، ولی؛ واعظ، سیدعلی؛ رودبار شجاعی، علی. (۱۳۹۵). «عوامل مؤثر بر پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در کشورهای در حال توسعه»، حسابداری مالی، سال هشتم، شماره ۳۰، ۱۲۲-۱۴۲.
۵. خوشکار، فرزین؛ نصرتی، مهدی؛ کاظمی، علی. (۱۳۹۶). «تحلیلی بر اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کشورهای در حال توسعه»، مطالعات اقتصادی، مدیریت مالی و حسابداری، شماره ۱۴، ۱۶۱-۱۸۱.
۶. رحمانی، علی؛ علی‌پور، شراره. (۱۳۸۹). «موانع پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری در ایران». فصلنامه مطالعات حسابداری، شماره ۲۷، ۷۵-۹۹.
۷. سلیمانی‌امیری، غلامرضا؛ رسولی، ندا. (۱۳۹۶). «دیدگاه افراد فعال در حرفه حسابداری در خصوص پذیرش و بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در ایران»، پژوهش‌های تجربی حسابداری، دوره ۶، شماره ۲۴، ۱-۲۴.
۸. شبیه، سکینه. (۱۳۹۵). «حسابداری بین‌الملل و کشورهای در حال توسعه»، مطالعات حسابداری و حسابرسی، دوره ۵، شماره ۱۷، ۱۱۲-۱۲۵.
۹. مهام، کیهان؛ حیدرپور، فرزانه؛ آقایی‌قهی، علیرضا. (۱۳۹۱). «بررسی مزایا و معایب پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به عنوان استانداردهای حسابداری ایران»، پژوهش‌های تجربی حسابداری، سال اول، شماره ۳، ۸۷-۱۰۵.
۱۰. محمد رضائی، فخرالدین؛ یحیایی، منیره؛ و حسینی‌سهمی، سید عباس. (۱۳۹۵). «اثر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر روی ریسک و حق الزحمه حسابرسی، حسابدار رسمی، ۶۹-۷۹.

۱۱. نظری، علیرضا؛ فدایی، ایمان؛ تقی ملایی، سعید. (۱۳۹۲). « نکاتی در خصوص اهمیت استانداردهای

بین‌المللی گزارشگری مالی، مزایا و معایب آن»، مجله اقتصادی، شماره ۱ و ۲، ۴۵-۵۲.

12. Bhattacharjee, S., Zahirul Islam, M. (2009). "Problems of Adoption and Application of International Financial Reporting Standards (IFRS) in Bangladesh", *International Journal of Business and Management*, 12(4), 165-175.
13. Bozkurta, O., İslamoğlu, M., Qz, Y. (2013). "Perceptions of professionals interested in accounting and auditing about acceptance and adaptation of global financial reporting standards", *Journal of Economics, Finance and Administrative Science*, 18(34), 16-23.
14. Ball, R., Kothari, S. P., & Robin, A. (2000). "The effect of international institutional factors on properties of accounting earnings", *Journal of accounting and economics*, 29(1), 1-51.
15. Brüggemann, U., Hitz, J. M., & Sellhorn, T. (2013). "Intended and unintended consequences of mandatory IFRS adoption: A review of extant evidence and suggestions for future research". *European Accounting Review*, 22(1), 1-37.
16. Carneiro, J., Rodrigues, L., Carig, R. (2017). "Assessing international accounting harmonization in latin america", *Accounting forum*, 41(3), 172-184.
17. Cameran, M., Campa, D., Pettinicchio, A. (2014). "IFRS Adoption Among Private Companies: Impact on Earnings Quality". *Journal of Accounting, Auditing & Finance*. 29(3), 278-305.
18. Chand, P., & Patel, C. (2008). "Convergence and harmonization of accounting standards in the South Pacific region", *Advances in Accounting*, 24(1), 83-92.
19. Choi, F., Frost, C., & Gary, K. (2002). "International accounting (4th edition)", New Jersey: Prentice-Hall.
20. Florou, A., Kosi, U, Pope, A. (2016). "Are international accounting standards more credit relevant than domestic standards?", *accounting and business research*, 47(1), 1-29.
21. Horton, J., Serafeim, G. (2010). "Market reaction to and valuation of IFRS reconciliation adjustments: first evidence from the UK", *Rev account stud*, 15, 725-751.
22. Hassan, E., Rankina, M., Lua, W. (2014). "The Development of Accounting Regulation in Iraq and the IFRS Adoption Decision: An Institutional Perspective". *The international journal of accounting*, 49(3), 371-390.
23. Hail, L., Leuz, C., & Wysocki, P. (2010). "Global accounting convergence and the potential adoption of IFRS by the US (Part I): Conceptual underpinnings and economic analysis". *Accounting Horizons*, 24(3), 355-394.
24. Houqe, M., Reza M. Monemb, R. (2016). "IFRS Adoption, Extent of Disclosure, and Perceived Corruption: A Cross-Country Study". *The International Journal of Accounting*, 51(3), 371-390.

25. Iatridis, G., Rouvolis, R. (2010). "The post adoption effects of the implementation of international financial reporting standards in greece", *Journal of international accounting, auditing and taxation*, 19, 55-65.
26. Madawaki, A. (2012). "Adoption of International Financial Reporting Standards in Developing Countries: The Case of Nigeria", *International Journal of Business and Management*, 7(3), 152-161.
27. Guerreiro, M. S., Rodrigues, L. L., & Craig, R. (2012). "Factors influencing the preparedness of large unlisted companies to implement adapted International Financial Reporting Standards in Portugal". *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 21(2), 169-184.
28. Mantzari, E., Georgiou, O. (2018). "Ideological hegemony and consent to IFRS: Insights from practitioners in Greece". *Critical Perspectives on Accounting*, 53, 1-24.
29. Nurunnabi, M. (2015). "The impact of cultural factors on the implementation of global accounting standards (IFRS) in a developing country", *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*, 31, 136-149.
30. Okoye, P., Okoye, J., Ezejiofor, R. (2014). "Impact of the IFRS Adoption on Stock Market Movement in Nigerian Corporate Organization", *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 4(9), 202-218.
31. Pawsey, N. (2017). "IFRS adoption: A costly change that keeps on costing", *Accounting Forum*, 41(2), 116-131.
32. Patroa, A., Guptab, V. (2012). "Adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS) in Accounting Curriculum in India - An Empirical Study" 2nd Annual International Conference on Accounting and Finance (AF 2012), 2, 227-236.
33. Qu, X., Zhang, G. (2010). "Measuring the convergence of national accounting standards with international financial reporting standards: The application of fuzzy clustering analysis", *The international journal of accounting*, 45, 334-355.
34. ThiPhan, D, Mascitelli, B., Barut, M. (2014). "Perceptions Towards International Financial Reporting Standards (IFRS): The Case of Vietnam". *Global Review of Accounting and Finance*, 5(1), 132-152.
35. Wilson, E., Ioraver, H., Adaeze, T., Iheanyi, I., Anyahar. (2013). "Adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS): Insights from Nigerian Academics and Practitioners". *Research Journal of Finance and Accounting*, 4(12), 121-135.

Identify and Rank the Factors Affecting the Use of Accounting Profession Activists from the International Financial Reporting Standards (IFRS)

Kazem Shamseddini[♢]

Aref Forooghi[♣]

Mostafa Ghannad[♣]

Abstract:

The objective of this study is the identification, orientation and ranking of the factors affecting the application of international financial reporting standards (IFRS) among the active people in the accounting profession. To do this, four hypotheses were formulated, and a survey was conducted from accountants, auditors and academics. This is a descriptive study which seeks to describe the relationships between variables. The data collection tool in this research was a questionnaire. Sampling was carried out from 187 active people in the country's accounting profession in 2017. One sample t-test and analysis of variance to analyze the results and Friedman test in SPSS software version 22 to evaluate the priority of the findings were used. Four reasons for the orientation to using the International Financial Reporting Standards by the people working in the accounting profession including "Promotion of Job Performance", "Organization Support", "Ease of Use," and "Social Impact" were examined. The results of the findings demonstrate that "ease of use of international financial reporting standards", "organization's support from accounting profession activists to use standards", "social impact and attitudes of others from people working in the accounting profession", and "job performance promotion of accounting profession activists as a result of using International Financial Reporting Standards "are significant predictors of the tendency of people working in the accounting profession to use international financial reporting standards. As well as, based on the priority given, the component of "financial and training supports" enjoys the highest importance when considering the use of international financial reporting standards.

Keywords: International Financial Reporting Standards (IFRS), Social Impact, Promotion of Job Performance, Organization Support

---

♢ . Assistant Professor of Accounting, Shahid Bahonar University of Kerman, Iran

♣. Graduate Student of Accounting, Shahid Bahonar University of Kerman, Iran. forughiaref@aem.uk.ac.ir

♣. Ph.D. Student of Accounting, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

Jelclassification: M4, F3

